

Vastaus kirjalliseen kysymykseen rahapeliautomaattien hajasijoittelun lopettamisesta ja rahapelihaittojen ehkäisemisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Päivi Räsänen /kd näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 79/2019 vp:

Onko hallitus valmis vakavasti harkitsemaan rahapeliautomaattien hajasijoittelun lopettamista ja pelikoneiden siirtämistä kasinoille ja valvottuihin pelisaleihin,

mitä toimenpiteitä hallitus aikoo tehdä, jotta painopiste saadaan siirrettyä rahapelihaittojen korjaamisesta peliriippuvuuksien ennaltaehkäisyyn ja

arvioiko hallitus, että Veikkaus ymmärtää riittävän hyvin tehtävänsä ehkäistä ja rajoittaa rahapelihaittoja, ja mitä hallitus tekee lisätäkseen tätä ymmärrystä?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Hallitusohjelman mukaan rahapelihaittoja torjutaan tehokkaasti. Raha-automaattien aiheuttamia haittoja voidaan ehkäistä ja vähentää monin keinoin. Keskeisimpiä keinoja on säännellä raha-automaattien saatavuutta ja saavutettavuutta esimerkiksi rajoittamalla automaattien määrää sekä asettamalla raha-automaattipelaamiselle rajoituksia. Rahapelihaittojen ehkäisyn ja vähentämisen tehostamiseksi arpajaislakia muutettiin keväällä 2019 siten, että pelaaminen hajasijoitetuissa raha-automaateissa edellyttää tunnistautumista vuoden 2022 alusta lukien. Pakollinen tunnistautuminen mahdollistaa pelaamista koskevien viranomaisrajoitusten, omaehtoisten rajoitusten ja muiden pelaamista koskevien hallintavälineiden käyttöönoton raha-automaattipelaamisessa.

Veikkaus Oy voi varustaa hajasijoitetut raha-automaatit tunnistautuneen pelaamisen mahdollistavilla ohjelmistoilla ja laitteistoilla jo ennen lainmuutosten voimaantuloa. Veikkaus Oy on 5.9.2019 ilmoittanut, että se aikaistaa pakollista tunnistautumista siten, että se otetaan käyttöön vaiheittain vuoden 2020 lokakuusta alkaen. Hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti tehokkaaseen rahapelihaittojen ehkäisemiseen tähtääviä tunnistautuneeseen pelaamiseen liittyviä rajoituksia ja muita pelaamisen hallinnan välineitä on tarkoitus valmistella sisäministeriössä yhteistyössä rahapelihaitta-asiantuntijoiden, Poliisihallituksen ja Veikkaus Oy:n kanssa. Sisäministeriö on antanut asetuksella rajoituksia, jotka koskevat verkon välityksellä toimeenpantavia Veikkaus Oy:n rahapelejä. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriössä on parhaillaan käynnissä selvitys, jossa arvioidaan näiden rajoitusten ja muiden asetuksella säädettyjen pelaamisen hallinnan välineiden toimivuutta rahapelihaittojen ehkäisemisessä ja vähentämisessä. Tätä selvitystä tullaan hyödyntämään myös

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 79/2019 vp

raha-automaattipelaamiselle asetettavien rajoitusten ja muiden pelaamisen hallintavälineiden valmistelussa.

Erilaisia raha-automaattipelaamista koskevia rajoituskeinoja ja niiden yhdistämistä toisiinsa tulee arvioida kokonaisvaltaisesti haittojen ehkäisyn ja vähentämisen näkökulmasta. Käytössä olevien keinojen kokonaisuus ratkaisee vaikutukset haittoihin. Rahapelihaittojen ehkäisystä vastaavan sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä toimiva arviointiryhmä tekee parhaillaan selvitystä muissa maissa käytössä olevista erilaisista keinoista hallita raha-automaateista aiheutuvia haittoja sekä näiden keinojen vaikuttavuudesta. Lisäksi on syytä huomioda, että rahapelien tarjontaa ja saatavuutta on tarpeen tarkastella myös laajemmin kuin raha-automaatteihin tai niiden sijoitteluun liittyvinä kysymyksinä. Keskeistä tässä tarkastelussa on esimerkiksi havainto siitä, että rahapelaaminen on siirtynyt entistä vahvemmin internetiin.

Hallitusohjelma sisältää kirjauksen myös rahapelipoliittisesta ohjelmasta, jonka tavoitteena on ehkäistä rahapelihaittoja. Sosiaali- ja terveysministeriö haittojen ehkäisystä vastaavana ministeriönä on päävastuussa ohjelman laatimisesta. Kansallisen rahapelipoliittisen ohjelman tavoite on ehkäistä rahapelaamisesta aiheutuvia haittoja mahdollisimman tehokkaasti ja tarjota peliongelmaan tarvittavat hoito- ja tukipalvelut. Työllä vahvistetaan suomalaisen rahapelipolitiikan haittojen ehkäisyyn nojaavaa oikeudellista perustaa ja vahvistetaan näin suomalaista yksinoikeusjärjestelmää. Tavoitteena on siirtää painopistettä haittojen ehkäisyyn, mutta toimia tarvitaan myös riittävien korjaavien palveluiden turvaamiseksi.

Arpajaislain mukaisesti sosiaali- ja terveysministeriö kehittää rahapelihaittojen ehkäisyä ja hoitoa. Sosiaali- ja terveysministeriö on kuullut laajasti sidosryhmiä tulevan nelivuotiskauden (2020–2023) painopisteiden määrittelyssä. Yksi keskeinen painopiste ja tavoite tulevalla kaudella liittyy riskiryhmiin ja riskipelaamiseen kohdennettaviin toimiin. Tavoitteina ovat riskipelaamisen rajojen määrittely ja tunnistaminen, puheeksioton ja varhaisen tunnistamisen edistäminen palveluissa sekä rahapelihaittojen ehkäisyn tehostaminen osana paikallista ehkäisevää päihdetyötä. Myös Veikkaus Oy:n peli- ja pelaajadatan hyödyntäminen haittojen ehkäisyssä sisältyy näihin tavoitteisiin.

Tuen ja hoidon osalta arpajaislain mukaisen työn tavoitteena on edistää hoidon ja tuen tarpeen arviointia, kehittää palveluiden laatua, saatavuutta ja saavutettavuutta, tukea hoito-palveluiden kehittämistyötä, integroida palvelut sote-rakenteisiin sekä vahvistaa ja vakiinnuttaa valtakunnallista kehittämistyötä tukeva Peliklinikkatoiminta.

Veikkaus Oy:n toimintaa säätelee arpajaislaki ja sen nojalla annettavat alemman tason säädökset. Yhtiö on toteuttanut sille annettua erityistehtävää valtion valvonnassa. Hallitus arvioi, että yhtiön ensimmäisten toimintavuosien aikana säädetyillä pelaamisen hallinta-toimilla voidaan ehkäistä ja vähentää rahapelihaittoja. Veikkaus Oy:n 5.9.2019 ilmoittamat uudet toimenpiteet osoittavat, että yhtiö suhtautuu tehtäväänsä rahapelihaittojen ehkäisemisestä ja vähentämisestä tavoitteellisesti ja vakavasti. Tehtyjen toimenpiteiden vaikuttavuutta seurataan ja arvioidaan.

Hallitusohjelman mukaan rahapelipolitiikan tavoitteiden varmistamiseksi hallitus toteuttaa hallituskauden alussa arpajaislain uudistuksen. Tämän johdosta hallituksen on tarkoitus keskustella

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 79/2019 vp

siitä, millä tavoin rahapelihaittoja voitaisiin entistä tehokkaammin torjua ja miten arpajaislainsäädäntöä tulisi tämän tavoitteen saavuttamiseksi kehittää. Tässä yhteydessä voidaan myös tarkastella raha-automaattien sijoittelukysymystä.

Helsingissä 13.9.2019

Sisäministeri Maria Ohisalo